

گزارش عملکرد ۳ ساله دولت سیزدهم

و مقایسه آن با عملکرد اقتصادی
دولت های یازدهم و دوازدهم

(با استناد به آمارهای رسمی دولت)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه

از آغاز شکل گیری دولت سیزدهم ، مسئولین دولتی برای نشان دادن ناکارآمدی دولت قبل و نامطلوب بودن شرایط اقتصادی ، انتقاداتی را درخصوص :

- ۱- استقراض صورت گرفته از بانک مرکزی برای جبران کسری بودجه و خالی بودن خزانه...
- ۲- انتشار فراوان اوراق مالی که موجب ایجاد بدهی برای دولت سیزدهم شده...
- ۳- تورم ۶۰ درصدی...
- ۴- رشد اقتصادی نزدیک به صفر...
- ۵- توزیع رانت از طریق اختصاص ارز ۴۲۰۰ تومانی

مستمراً اعلام کرده اند.

در این ارزیابی سعی می گردد تا با استناد به آخرین گزارش هایی از :

- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- مرکز مدیریت بدهی های عمومی و مطالبات مالی دولت (وزارت امور اقتصادی و دارائی)
- مرکز آمار ایران

چگونگی روند متغیرها و شاخص های مذکور را طی ۳ سال فعالیت دولت سیزدهم بررسی
شود.

۱- چگونگی روند استقراض از بانک مرکزی در دولت سیزدهم:

طبق گزارش شماره (۱۱۳) بانک مرکزی تحت عنوان «نماگرهای اقتصادی» و همچنین متغیرهای عمده پولی و اعتباری در پایان بهمن ماه ۱۴۰۳ بدهی دولت به بانک مرکزی که در آغاز سال ۱۴۰۰ بالغ بر ۱۱۵ هزار میلیارد تومان بود

در آغاز سال ۱۴۰۱	۱۳۲/۷ هزار میلیارد تومان
و در شهریور سال ۱۴۰۲	۱۹۸/۷ هزار میلیارد تومان
و در بهمن سال ۱۴۰۲	۳۰۲ میلیارد تومان

افزایش یافته است.

یعنی در کمتر از ۳ سال، مسئولیت دولت سیزدهم بدهی دولت از ۱۱۵ هزار میلیارد تومان به ۳۰۲ هزار میلیارد تومان (۱۸۷ هزار میلیارد تومان افزایش) و نزدیک به ۳ برابر شده است.

✓ این در حالیست که در ۳ سال اول دولت یازدهم بدهی دولت به بانک مرکزی از ۱۵/۸ هزار میلیارد تومان به ۲۴/۴ هزار میلیارد تومان افزایش یافت. یعنی فقط ۸/۶ هزار میلیارد تومان اضافه شده بود.

✓ همچنین از بهمن ماه ۱۴۰۰ تا بهمن ماه ۱۴۰۲ بدهی دولت به بانکها از ۴۱۶ هزار میلیارد تومان به ۸۱۹ هزار میلیارد تومان یعنی نزدیک به ۲ برابر افزایش یافت.

۲- چگونگی انتشار اوراق مالی در دولت سیزدهم

طبق گزارش ویژه نامه عملکرد مدیریت بدهی های عمومی در سال ۱۴۰۲ که در فروردین ماه ۱۴۰۳ از سوی وزارت امور اقتصادی و دارائی منتشر شده است ،

در ۸ سال مدیریت دولت های یازدهم و دوازدهم ، مشخصاً طی سالهای ۹۴ تا آغاز ۱۴۰۰ جمعاً ۴۳۲/۷ هزار میلیارد تومان اوراق مالی منتشر شده بود، که به تفکیک:

۱۰/۵ همت	۱۳۹۴
۴۸/۵ همت	۱۳۹۵
۴۴/۵ همت	۱۳۹۶
۴۵/۲ همت	۱۳۹۷
۸۲ همت	۱۳۹۸
۲۰۲ همت	۱۳۹۹

کل بدهی باقی مانده در شهریور ماه سال ۱۴۰۰ بالغ بر ۳۳۳ همت بود که با توجه به تسویه اوراق مالی سررسید شده در دولت های یازدهم و دوازدهم درحالی که طی ۳ سال دولت سیزدهم جمعاً به مبلغ ۷۵۲/۳ هزار میلیارد تومان اوراق مالی منتشر شده است و تفکیک آن به شرح ذیل می باشد.

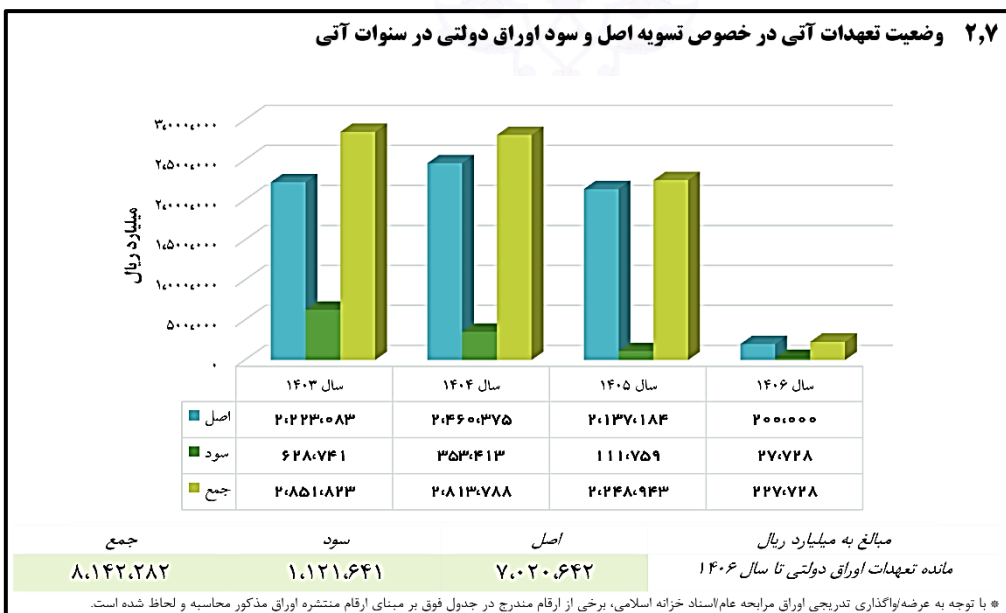
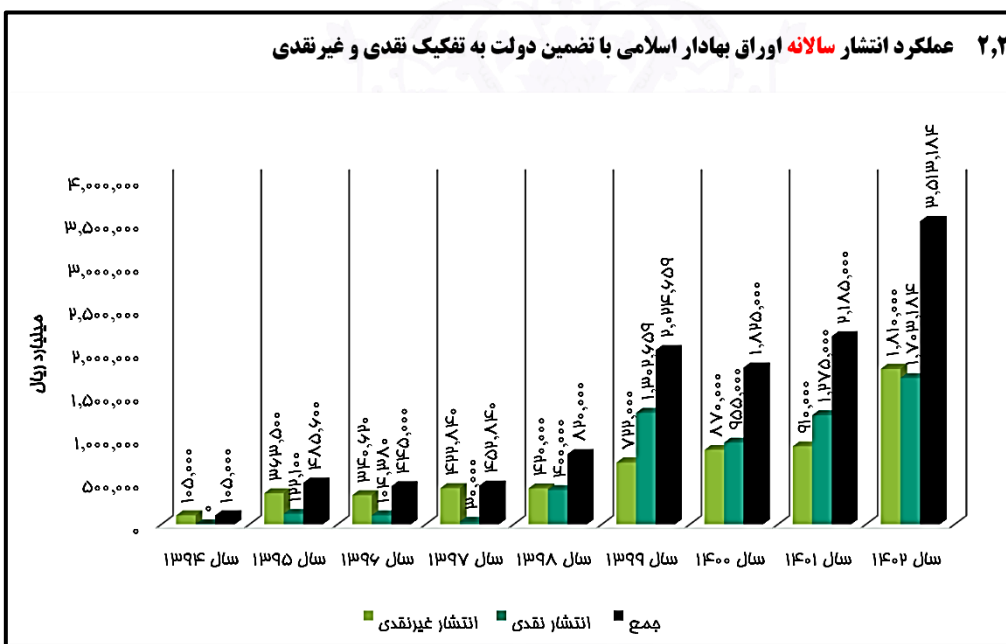
۱۸۲/۵ همت	۱۴۰۰
۲۱۸/۵ همت	۱۴۰۱
۳۵۱/۳ همت	۱۴۰۲

✓ این در حالی است که درآمد ارزی دولت در سال ۱۴۰۱ حدود ۲۸ میلیارد دلار و در سال ۱۴۰۲ حسب ادعای مسئولین اقتصادی بالغ بر ۳۵ میلیارد دلار بوده است.

✓ با عنایت به اینکه درآمد ارزی دولت در سال ۱۳۹۹ فقط ۷/۵ میلیارد دلار بود ، طبق گزارش مذکور ، سررسید تعهدات ایجاد شده در دولت سیزدهم برای دولت چهاردهم به دلیل انتشار گسترده اوراق مالی (به تفکیک ذیل) بالغ بر ۵۲۸/۸ هزار میلیارد تومان خواهد بود.

۱۴۰۴	۲۸۱/۳ همت
۱۴۰۵	۲۲۴/۸ همت
۱۴۰۶	۲۲/۷ همت
جمع کل	۵۲۸/۸ همت

۳- چگونگی وضعیت تورم در دولت سیزدهم و مقایسه با دولت های قبل

مطابق گزارش های بانک مرکزی ج.ا.ا و مرکز آمار ایران وضعیت نرخ تورم در سه سال دوره فعالیت دولت سیزدهم به شرح زیر بوده است.

واحد به درصد

سال	بانک مرکزی ج.ا.ا	مرکز آمار ایران
۱۳۹۹ (مربوط به دولت دوازدهم)	۴۷/۱	۳۶/۴
۱۴۰۰	۴۶/۲	۴۰/۲
۱۴۰۱	۴۶/۵	۴۵/۸
۱۴۰۲	۵۲/۳	۴۰/۷

✓ یعنی طی ۳ سال مسئولیت دولت سیزدهم (به استناد گزارش های بانک مرکزی ج.ا.ا و همچنین مرکز آمار ایران) نرخ تورم همواره بالای ۴۰٪ بوده است.

✓ این در حالیست که نرخ تورم در ۳ سال اول مدیریت دولت یازدهم با روندی کاهنده به یک سوم $\frac{1}{3}$ (مطابق جدول زیر) کاهش و در ۲ سال بعد هم یک رقمی شد.

سال	نرخ تورم (درصد)
۱۳۹۲	۳۶/۱
۱۳۹۳	۱۳/۷
۱۳۹۴	۱۰/۶

همچنین ، مستند به گزارش مرکز آمار ایران در خرداد ماه سال ۱۴۰۳ ، تورم سالانه ۳۶/۱ درصد اعلام شد و این در حالی است که تورم گوشت قرمز و سفید ۶۸/۲ درصد ، گوشت و ماکیان ۶۹ درصد و ماهی ۵۹/۱ درصد بوده است.

۴- چگونگی روند رشد اقتصادی در دولت سیزدهم و مقایسه آن با دولت های قبل

■ مسئولین دولت سیزدهم از شروع به کار تاکنون با مقایسه رشد اقتصادی سالهای اخیر با متوسط رشد اقتصادی دهه ۹۰ که آن را در حد صفر اعلام کرده اند، از موفقیت در دستیابی به رشد اقتصادی بالا، ابراز رضایت می کردند!
این در حالی است که :

✓ **اولاً:** مقایسه رشد اقتصادی یک فصل یا یک سال در دولت سیزدهم با متوسط رشد اقتصادی دهه ۹۰ که دهه ای پر تلاطم بود، به طوری که رشد سال های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ و همچنین سالهای ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ به دلیل شوک های تحریمی منفی بوده و آثار رشد های مثبت سالهای ۱۳۹۲ لغایت ۱۳۹۶ به ویژه رشد دو رقمی ۱۴/۳ در سال ۱۳۹۵ را خنثی نموده است مقایسه ای کارشناسی و منطقی نخواهد بود.

✓ **ثانیاً:** باید توجه داشت که طبق گزارش رسمی مرکز آمار ایران، متوسط رشد اقتصادی، در دولت یازدهم بیشتر از مثبت ۴/۷ درصد و در دولت های یازدهم و دوازدهم و با در نظر گرفتن رشد منفی دو ساله به دلیل شوک بازگشت تحریم، در حد ۲/۳ درصد بوده است.

✓ **ثالثاً:** رشد اقتصادی آخرین سال دولت دوازدهم با وجود تحریم و شرایط خاص پاندمی کرونا در حد ۴/۱ درصد و در بهار سال ۱۴۰۰، یعنی آخرین فصل کاری دولت دوازدهم بر اساس گزارش رسمی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ۶/۷ درصد و بر اساس گزارش رسمی مرکز آمار ایران ۸/۵ درصد بوده است.

در نتیجه }
 رشد اقتصادی ۴/۴ درصدی سال ۱۴۰۰
 و رشد اقتصادی ۳/۶ درصدی سال ۱۴۰۱
 و رشد اقتصادی ۴/۵ درصدی ۹ ماهه ۱۴۰۲ (آخرین گزارش رسمی بانک مرکزی)
 که متوسط آن در سه سال فعالیت دولت سیزدهم در حد ۴/۱ درصد است

در مقایسه با رشد اقتصادی ۴/۱ درصدی تنها در سال ۱۳۹۹
 (آخرین سال کاری دولت)
 و همچنین رشد اقتصادی }
 ۶/۷ درصدی (اعلامی بانک مرکزی)
 و ۸/۵ درصدی (اعلامی مرکز آمار ایران)

در فصل بهار سال ۱۴۰۰ که آخرین فصل کاری دولت دوازدهم است ، آنها در شرایطی که تاکنون رشد اقتصادی هیچ فصلی از دولت سیزدهم به رکوردهای ۶/۷ درصدی و یا ۸/۵ درصدی نرسیده است ، چقدر موفقیت برای دولت سیزدهم محسوب می شود؟!

به ویژه اینکه بنا بر گزارش رسمی بانک مرکزی
 رشد اقتصادی ۴/۵ درصدی ۹ ماهه سال ۱۴۰۲
 به دلیل رشد ۱۶/۳ درصدی گروه نفت بوده است.

گروه ها	۹ ماه سال ۱۴۰۱ (درصد)	۹ ماهه سال ۱۴۰۲ (درصد)
گروه کشاورزی	۱/۱	۰/۷
گروه نفت	۹/۴	۱۶/۳
گروه صنایع و معادن	۵/۶	۳/۹
گروه خدمات	۲/۶	۴
رشد اقتصادی	۳/۶	۴/۵

۵- وضعیت توزیع ارز ترجیحی (رانتی!)

✓ در حالی که مسئولین اقتصادی دولت سیزدهم ، تفاوت قیمت نرخ ارز ۴۲۰۰ تومانی (که صرفاً برای کالاهای اساسی اختصاص می یافت) با نرخ ارز آزاد را نوعی فساد اقتصادی و توزیع رانت تبلیغ نمودند و با تبدیل آن به نرخ ۲۸/۵ هزار تومانی ، تورمی سنگین به اقتصاد کشور تحمیل و موجب افزایش بعضاً چند برابری قیمت کالا های اساسی و خوراکی شدند ، رئیس کل بانک مرکزی در بیستم فروردین ماه ۱۴۰۳ از توزیع ۲۰ میلیارد دلار ارز ۲۸/۵ هزار تومانی از اول فروردین سال ۱۴۰۲ تا ۲۹ اسفند ماه آن سال و همچنین پرداخت ۵۰ میلیارد دلار ارز با نرخ زیر ۴۰ هزار تومان خبر داده است.

✓ با مقایسه قیمت ارز های توزیع شده با نرخ ارز آزاد آیا با همان استدلال باید از استمرار فساد !! و توزیع رانت ۶۰۰ تا ۱۰۰۰ هزار میلیارد تومانی فقط طی یکسال در دولت سیزدهم انتقاد شود؟!